XVIII. évfolyam. Selmecbánya, 1908. julius 12. 28. szám.

SELMECZBÁNYAI HIRADÓ

VEGYES TARTALMU HETILAP

SELMEC- ÉS BÉLABÁNYA SZ. KIR. VÁROS HIVATALOS ÉRTESITŐJE.

Egy évre 8 korona. Félévre 4 korona. Negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések megállapodás szerint szamittatnak.
Nyilttér dija soronként 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
KUTI ISTVÁN

Az expediciót s hirdetéseket illető reklamációk a lapkezelő
Joerges Ágost özvegye és fia
céghez intézendők, hova az összes pénzküldemények is küldendők

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Vasuti ügy.

A mi álláspontunk tehát az, hogy vasutunknak Garamberzencetől—Németig leendő kiépitését maga az állam vegye kezébe.

Hiszen a fenálló törvényes intézkedések értelmében minden magyarországi vasutnak még ha vicinális is, épitkezési költségeihez az állam kereskedelemügyi tárcája 20 %-kal kell, hogy hozzájáruljon, mert hiszen 90 éven belül ezen vasutak az állam által lesznek amugy is megváltandók. Már most a Selmec—Németi vasuti vonalra annak idején a bányakincstár 200000 korona hozzájárulást helyezett kilátásba, a két százalékos állami hozzájárulás akkorban 240000 koronát tett volna ki; mert Horschitz vállalkozó akkori tervei szerint e vasuti vonal költségei 2.400000 koronában lettek előirányozva.

Selmecbánya városa abban az időben 1899. évben 200000 koronát szavazott meg e célra, Coburg herceg mint szentantali nagybirtokos 60000 koronát, Berencsfalu, Kormosó és Szentantal községek együttesen 30000 koronát, a selmeci takarékpénztár 20000, a népbank 10000 koronát akart részvények jegyzésére forditani. Horschitz tervének kivitele azonban elmaradt, mert a Németi vasutat csak a központi fémkohóig épitette volna ki és igy ez a Garamberzencei vonallal összekötve nem lett volna.

Amidőn ezután felkérték a kormányt, hogy épitesse át szélesvágányuvá a Garamberzence - selmeci kis vasutat, akkor szakértőket küldtek ki ide, akik megállapitották, hogy a szélesvágányu átépitésnél a mostani vasuti vonalnak csak nagyon kis részét lehetne némileg felhasználni és az átépités többe kerülne, mint egy egészen uj vonal kiépitése A mostani vasutat tehát alig lehetne számottevőleg értékesiteni.

Mi meg most azt állitjuk, hogy a változott viszonyok között igenis az államnak is nagy érdekében áll a Garamberzence—selmeci szárnyvonalat szélesvágányuvá, ha ezt teknikai okok megkövetelik, más területen de Selmecbányáig kiépiteni; mert bekövetkezik majdan az az idő, amidőn e kis vasut minden forgalmi értékét elfogja veszteni. De itt van az állami bányamivelés, kohászat, az érc-, és anyagszállitás a m. kir. dohánygyár nyersanyaga és gyárkészitménye stb., melyek mind a szélesvágányú vasutat igényelnék. Ezt kellene megértetni oda fent, ahol e tekintetben körülményeinket ugylátszik nem ismerik, vagy legalább nem kellőleg ismerik, vagy méltányolni nem akarják, mit azonban fel nem tételezhetünk.

Sajnos, e várost alapitó ősipar, a bányászat virágkora lejáró félben van s álomjáró ábránd volna, városunk fejlődését kizárólag vagy főleg a bányászattól várni.

Már évek óta foglalkozik a város és a kormány is azzal a kérdéssel, mi lesz, ha a bányászatot még szükebb korlátok közé fog kelleni szoritani és mily módon, mily eszközök, mily intézmények által fog lehetni Selmecbánya helyzetén, sorsán üdvöset lenditeni?

Vagy haldokolni hagyjuk a nemzetiségek által lakta felvidéknek ezt a védbástyáját? Ezt kivánná meg a magyar nemzeti politika?

A segitség közel áll. A Garamberzence—németi szélesvágányu vasut kiépitésével, melynek központját városunk képezné.

Ha pedig városunk igy bejutna a nagy vasuti hálózatba és annak bizonyos tekintetbeni központjává lehetne, mi vetne gátat nagy arányu fejlődésének?

Nekünk ez a vasut ugyszólván létkérdés. Mi selmeciek, kik 1867. óta minden alkotmányos kormánynak spontán hivei voltunk, most válságos állapotunk közepette kivánjuk, sőt követeljük, hogy e reményünket a kormány teljesitse és hathatós kezébe véve e nagyon komoly ügyet és nem figyelve kicsinyes financ körülményekre, hanem igenis latba vetve a nagyobb nemzetgazdasági és magyar nemzeti politikai szempontokat valamint városunk helyzetét — a vasutat nyélbe üsse beékelve nagy vasuti hálózatát ez által ipolyvölgyi vasuti vonalba is.

Ha a kormány városunk és környéknek jólétét előmozditani akarja — mi kétségkivül kötelessége, — akkor *e vasutnak meg kell lennie!!*

Röviden összegezve tehát kivánságunk abból áll, hogy a szélesvágányu vasutat Garamberzence—Németiig maga az állam épitesse ki az érdekeltek méltányos hozzájárulásával.

Hogy pedig talán hamarább célt érjünk inditványozzuk: kereskedőink, gyár- és kis iparosaink hivjanak mielőbb egybe egy értekezletet a maguk körében, minden hivatalos szinezet nélkül, amelyen e kérdést megvitatnák és elhatároznák, nem mint eddig mindig történt hivatalosan, mint város, de mint ipartestület, kiknek e vasut kiépitése ugyszólván életkérdés, hogy egy kimeritőleg indokolt memorandumot saját kebelükből választandó három tagu küldöttség a pénzügy- és a kereskedelemügyi miniszternek személyesen adjon át.

A tuberkulózis.

Az alföldi községek akárhányszor szük területen épülnek, mennyiben a lakóhelyül kijelölt tér a lakosság elszaporodásával erősen van beépitve, másrészt az épitkezés módja esik kifogás alá. A falusi telken a házak az utcára keskeny oldallal épülnek és az udvarban az udvar hosszában terjednek befelé, leghátrább helyet az istállók és a gazdasági fészer stb. foglalja el.

A falusi házak keskenyek 5—6 méter szélesek az utcára nyilik a vendégszoba, előház, itt csinos butorokat, ruhát, ágynemüt tartanak, ezután következik a konyha, mely régente nyilt kéménynyel birt, ma már sok helyen a kémény alatt boltozat van, a konyhában van a sütőkemence és tüzhely vagy takaréktüzhely, a konyha mellett az udvarban következik a kis szoba, a család lakása, mely rendesen kisebb méretü, mint az utcai szoba.

A kis szobában lakik az egész család, sokszor a nagy szülők is, kis térben összezsufolva. Ha még több családdal is közös a háztelek, akkor az udvarban tovább huzódik a lakóház egy vagy több szobával.

A házak fala nagyon sokszor tömés által homokos agyagból készül, vagy az ugynevezett fecske-rakás sszalmás-agyagos sárral és ritkán téglából, sokszor vályogból. (nem kiégetett tégla) A falak magassága 180—220 cm., a mennyezet gerendákra lerakott gyalult deszkából áll, a gerendák alatt a régi házaknál még található a keresztben futó mestergerenda. A szoba alja sokszor még agyag, ujabban a kissé vagyonosabbaknál már deszka.

Az ablakok nagysága a régi házaknál 50—60 cm. az ujabb épületeknél már nagyobb, de 70—100 cm.-nél ritkán nagyobb.

A szoba talaja a régi házaknál 30—40 cm.-rel magasabb mint az udvar, az ujabb házaknál csak ritkán magasabb.

A ház mellett az udvaron nyilt folyosó van, melynek szélessége 1—1·5 méter, a ház eresze 50 cm.-rel még kijebb áll.

Az utcai szobának rendesen 2 ablaka az utcára nyilik, s a szerint mily tájfelé néz, kap több vagy kevesebb napot, az első szoba még rendesen a folyosóban is bir ablakkal, a hátsó szoba, konyha ablakja a tornácra nyilik, s oda nap sohasem süt. A háznak másik oldala a szomszédos telekkel határos, s ott ablakot nem nyitnak.

Tehát a falusi lakások a nagy magyar alföldön

általában alacsonyak, nedvesek, s ablakaira a nap nem süt soha, vagy csak ritkán. A magyar földmüves nem szereli a szellőztetést, inkább a tulfűtött szobát, hol a sok lakótól, ha ott nem is főznék, a levegő rendkivül nyomott és kellemetlen. Ha ilyen lakásban a család valamelyik tagja nyilt tuberkulozisban szenved, még inkább ha már ágyban fekvővé lett, az együtt lakók a ragályozásnak a legnagyobb mértékben ki vannak szolgáltatva.

Nem egyedül az alföldön, hanem a felvidék alsó és felső részein is rossszak és egészségtelenek a lakó szobák, csakhogy itt a felvidéken nem szokásos a széles tornác, és igy az udvari szobák ablakára is süt a nap, továbbá a háznak mindkét oldalán is gyakran vannak az ablakok, a nedvesség a büz, a tisztátalanság vagy a tulzsufoltság talán nagyobb mértékbee van itt meg.

A ház udvara, az utca sok helyen tisztátalan, a tisztátalanság inkább a felvidéken található

A tuberculozis halálozás hazánkat óriási veszteséggel sujtja évről-évre, megértheljük ezt, ha az emberi életet értékben, a betegség orvoslására, ápolására és a halottak eltemetésére kiadott összegeket számokban fejezzük ki. Vagy 25 évvel korábban értekezést olvastam, hogy francia országban átlagban egy emberi életet 2000 francra becsültek ma nyugodtan becsülhetjük ennyi koronára egy életet nálunk; mert 25 év óta mindennek felment az ára, tehát 76560 tuberkulózisban elhalt egyén 152,000.000 koronát ér, most számitásba kell venni átlagban, hogy minden tuberkulozisban elhalt 200 napig munkaképtelen beteg volt, ezen idő alatt munkaveszteség, ápolás, orvoslásra átlagban kiadott naponta 2 koronát, temetkezésre 50 koronát, ez 76560 halálesetnél 42 millió korona költséget okoz, ezen két összeg 194 mondjuk kerek összegben 200 millió koronát tesz ki évenkint. Az Amerikába történt kivándorlás nem okozott az országnak ilyen nagy kárt, oda az utolsó 5—6 év alattt 1.500.000 ember vándorolt ki, de ezek az országra nem vesztek el, mert legnagyobb részük visszajött, és onnan pénzt küldtek, vagy hoztak haza, csak 10—12% esett a halálnak áldozatul. Addig a tuberkulozis évről évre pusztít, és évről-évre nagyobb kárt, veszteséget okoz, mely semmiféle módon sem kárpótlodik.

Ezen pusztitást az emberéletben eddig mondhatni összetett kézzel, mintegy lothargikus megnyugvással nézi a kormány, a hatóságok a társadalom, bár történtek eddig némi intézkedések ezen nagy veszedelem leküzdésére, igy nehány Szanatórium épült, ebben a művelt külföldet utánoztuk, de a többi egészségügyi intézkedéseket nem honositottuk meg, s nagyon valószinü, hogy nálunk, ha még oly sok szanatóriumot is állitánk fel, a megkivánt eredmények nem állanak be, mert előbb az átalános közegészségügyet kell minden téren megjobbitani, az országban elharapódzott alkoholizmust, mely a szegénység okozója meg kell szüntetni. Ha sikeresen akarjuk a küzdelmet felvenni, akkor az előbb kimutatott évi veszteségnek 5—10% tehát 10—20 millió koronát kell a betegség ellen a szükséges intézkedésre kiadni, s akkor 20—30 év mulva a küzdelem fényes eredményeket fog felmutatni. Tehát szanntóriumok felállitására és fentartására, a tuberkulozisban szenvedők ingyenes gyógyitására, a betegek nyilvántartására, a nyilt és sulyos tuberkulózisban szenvedő szegényeknek járványkórházban való ápolására, a társadalomnak a hatóságoknak, a különféle beteg-egyleteknek, a kormánynak a szükséges áldozatokat meg kell hozni.

A tuberkulózis kiirtásánál nagy fontosságu a gyáraknak jó közegészsége, azaz, hogy a gyárak a közegészség követelményei szerint épüljenek és rendeztessenek be, és állandó szakavatott ellenőrzés alatt álljanak. A berlini hygiene kongresszus határozattá emelte, hogy ipari felügyelőkül csak orvosok alkalmaztassanak.

A tuberculozis leküzdésében nagy haladást érnőnk el, ha az országban elharapódzott általános alkoholizmust kiirtjuk. Nem terjeszkedhetek itt ki az alkoholos italok káros hatásainak részletes fejtegetésébe, csupán röviden annyit akarok megjegyezni, hogy az alkoholos italok bővebb élvezete nemcsak gyengiti, rontja az emberi szervezetet, s igy a tuberkulozis ellen való ellenálló képességet gyengiti s igy a tuberkulózisra mintegy hajlamositja, hanem az erkölcsöket eldurvitja, zülöttséget, szegénységet, nyomort okoz, a szegénység pedig csak ujra tuberkulozisra hajlamosit. 40 éves orvosi gyakorlatom alatt bő alkalmam nyillott, főleg Selmecbányán a szeszes italoknak pusztitását vagyon, emberélet és erkölcsökben látni, az alkoholizmusban szenvedőknek nagy szzalékát tuberkulózisban láttam elpusztulni.

Nagyon sokat lehetne sőt kellene is még mondani, ami fontos a tuberkulozis ellen való küzdelemben, azonban az idő rövidsége határt szab, nem akarom figyelmüket tulterhelni, végül röviden még a következőket emlitem, hogy a minden téren valo tisztaság, mértékletes élet, a test erőssé tétele, tulzásoktól való megkimélése, a rendes táplálkozás tartja meg az egészséget, az ellenálló képességet a betegek s igy a tuberkulozis ellen is. Aki köhög, tehát tüdejére beteg, ne hanyagolja el baját, s kellő időben keressen segélyt, s a kapott orvosi utasitásokat, orvoslást lelkiismeretesen tartsa be, akkor a tuberkulózist valószinűleg elkerülheti. Aki pedig tuberkulotikus szülőktől származik, ne essen kétségbe, hanem kellő szorgalom és gondossággal őrködjön egészsége felett ne csak kerüljön el minden az egészségre káros körülményt, hanem iparkodjon testét erőssé tenni, s az idő viszontagságokkal megedzeni.

Hazánkat ujabb időben a tuberculozison kivül két nagy csapás érte, egyik az Amerikába való kivándorlás, melyről már emlitést tettem, mely sok és szükséges munkaerőtől fosztotta meg az országot, és a földmüvelés és gyáripar üzését megneheziti, másik az országban elterjedt socialismus, mely külföldön a tőke ellen szerveződött, nálunk a mezőgazdálkodást, az élelmiszerek termelését neheziti meg. Az Amerikába való kivándorlás sok munkaerőtől fosztotta meg az országot, másrészt a születések csökkenését vonta maga után, mennyiben a fiatal produktiv lakosság vándorolt ki, a szocializmus ellenben a munkadijakat annyira emelte, hogy az élelmiszerek megdrágultak, a cselédbérek magasak lettek, sőt mi több cseléd alig kapható. Nálunk a socialismus nem annyira a kapitalismus, mint a középosztály ellen kelt harcra, ma-holnap már oda fejlődnek az állapotok, hogy a művelt középosztály megélhetése van kockáztatva, ez pedig nagy baj. A művelt középosztály viszi előre a kulturát, ha ennek megélhetése van fenyegetve, akkor ily pályára nem lesz vállalkozás, s ezt az egész ország sinyli meg.

Ezen bajon mindenáron kell segiteni, az erre vezető ut a közegészség megjobbitása egyrészt, másrészt a népoktatás fejlesztése. A halálozást nevezetesen a tuberkulózisban való halálozást kell csökkenteni, s igy a lakosság számát szaporitani, a népet egészségessé s igy munkabirává tenni. Amint a lakosság szaporodik, több lesz a munkaerő, nagyobbodik a munkára való konkurrencia is, s a socialismus önmagától szünik meg.

Tehát a kormánynak, hatóságoknak, társadalomnak áldozatokat kell hozni a közegészség megjobbitására, ezen feladat más tekintetben speciális magyar nemzeti érdek is, mert mi magyarok csak akkor tudunk Európában a többi idegen nemzetek között a kulturális versenyben megállani, ha számban elszaporodtunk, és erősek, munkabirók leszünk. Ugy legyen!

Tóth Imre dr.

Dolgozzunk!

Tekintetes Szerkesztőség!

Pünkösd ünnepén *Báton* tartózkodtam, hol több izben alkalmam nyillott *Sztankay* Aba dr. gyógyszerész, régi ismerősömmel érintkezhetni.

A beszélgetések során sok szó esett arról, hogy Felsőmagyarország vármegyéiben még mindig *nagyon kevés az ipari vállalkozás*, az üzemben levő *gyár*, jóllehet az országnak éppen ez a része szinte *rá van utalva*, hogy gyárak, iparvállalatok létesitésével, *ellensulyozza* azt, amit termőföld hiányában *nélkülözni* kényteleni.

Sztankay Aba dr. gyógyszerész fölemlitette akkor előttem, hogy *gyufagyár* fölállitását tervezte *Selmecbányán* részvénytársasági alapon, azonban az eszmét *mások* és *másult* valósitották meg; éppen azok hagyták cserben — mondotta bizonyos resignációval — akiknek *aktiv közreműködésére* leginkább számitott. Másokban *volt* élelmesség és *kellő* vállalkozási hajlam, de az ő selmecbányai hivei sokkal inkább bizonyultak kényelemszeretőknek, semhogy a részvénytársaság megalakitásával járó nem éppen mód fölött fárasztó munkához láttak volna.

Bár közvetlenül nem vagyok érdekelt, de mint egy hazai elterjedt ujságnak — *„Karcagi Hirlap“* — a szerkesztője és a magyar *iparfejlesztésnek* huszonöt éven át tántorithatlan harcosa, igyekeztem a Doktor panaszát elsimitani azzal, hogy az első közgazdasági irányu kudarcot *nem szabad* annyira szivére venni, hogy további terveknek szárnyát szegje. Legalább előttünk, kik nap-nap után propagáljuk a közgazdasági kérdéseket, *alárendelt* dolog az, hogy eszméink általunk vagy *mások* által öltenek-e testet. A fő az, hogy az eszme *érett* legyen és a megvalósitásra *alkalmas*. Jusson bár másoknak a kivitel, sőt a hirnév és dicsőség is — az ujságiró azzal nem törődik; neki elég a *siker maga*, amely abban nyilvánul meg, hogy az általa jónak, hasznosnak itélt eszme mint megvalósitott *alkotás* fenmarad és a kontemplált célt szolgálja.

Mindazonáltal nem szabad feelejtenünk egy *ujabb* tudomásomra hozott eszméjét, amelyet kartárs urékkal közölni bátorkodom azzal a kérelemmel, hogy azt *felkarolni* sziveskedjenek. Olyan *ideális* gondolkozásu férfiunak ismerem Sztankay dr.-t, aki a maga szines álmaiban azt szeretné látni, amint a fölkelő nap első sugarai a gyári vállalatok füstölgő kéményeinek ezreit köszöntik magyar földön és tovadübörgő vasuti mozdonyok a világ minden részébe szállitják gyártmányaikat. Azok közé tartozik a gyógyszerész, akik *kiszoritani* óhajtják a sok idegen árut az országból és helyettük *magyar* munkáskezek produktumát kivánják elhelyezni.

Az ilyen *derék iparbarát* mindannyiunk szellemi támogatására érdemes. Az ő törekvése ujabban az, hogy Selmecbányán vagy Hontmegyének esetleg más, arra alkalmas pontján *szappangyárat* létesitsen. Abból indul ki, hogy sok éves *tapasztalata* szerint azon a vidéken a nyers *állati zsiradékot* nem értékesitik kellően. Egy fölállitandó szappangyár a faggyút mind *konsummálni* tudná, amit csak a szépen fejlődő állattenyésztés nyujt. A gyár *munkát adna* számos kéznek, *növelné* a kereseti alkalmakat és *hozzáértő vezetés* mellett messze vidékekre kiterjedően *kiszoritaná* gyártmányával a *Schicht-szappant*, ami tisztára *osztrák portéka magyar fölirással!*

Szomoru állapot ugyan, de *való*, hogy a szappangyártás nincsen még oly mérvben kultiválva hazánkban, hogy a *szükségletet fedezné*. Az ipari statisztika maga is rámutat erre a tagadhatlan jelenségre. Ausztria egyedül annyi szappant *exportál* Magyarországba, hogy egy létesitendő uj hazai szappangyárra vár a *hazafias misszió* ennek a *több millió koronára* menő behozatalnak *gátat vetni*.

Céltudatos, szakszerű gyári vezetés mellett — minden üzemi és üzleti rezsi leszámitásával 7—8 % *tiszta hasznot érnek* el a meglevő, kevés számu szappangyárak a fővárosban is, ahol tudvalevőleg *igen magasak* a munkásbérek. Ez a kalkuláció természetesen *másként* alakulna például Selmecbányán, hol a fémbányászat és kohászat hanyatlása a munkabéreknek nagyon is *érzékeny csökkenését* idézte elő.

Szerény nézetem szerint Sztankay Aba dr.-nak szappangyár létesitésére irányuló eszméje *kedvező talajt* fog nyerni Hontmegye közgazdasági faktorai előtt és a *besztercebányai kereskedelmi és iparkamara* révén *állami támogatásra* is könnyen szert tehetni. Legalább itt az alföldön a *debreceni* kamara hathatós támogatását tapasztalom minden életrevaló ipari vállalkozás esetében. *Munka gépeket és készpénzsegélyt* horribilis összegekig nyujt a jelenlegi kereskedelmi miniszter, kinek egyedüli intenciója az, hogy a vállalkozási kedvet fokozva — *iparállammá* formálja hazánkat amely nem maradhat ad infinitum agrárállamként a nemzetek *ipari versenyében*.

Kérem Kartárs urak propagálják sajtójukban Sztankay dr. tervét, hivják fel reá a *közönség figyelmét* s ha majd tul lesznek az összes gyáralakitási *Scyllákon* és *Charybdiseken* — küldjenek nekem kartársi üdvözletül egy darab szappant. *Vasárnapom lesz* azon a napon, amikor hazai iparfejlesztésért önzetlenül dolgozó — gyakran tentás — kezemet vele megfogom mosni.

Fogadja a tekintetes Szerkesztőség kiváló tiszteletemet és üdvözletemet.

Karcag 1908. iulius hó.

Deutsch József,
lapszerkesztő.

KÜLÖNFÉLÉK.

Remenyik Károly.

Mély szomoruságtól irjuk e sorokat. Szomoruságtól, amely eltölt minden igaz embert, amikor váratlan, megrendítő esetről hall. Szomoruságtól, amely eltölt minket annál is inkább, mert ismertük becsültük azt, akinek a mult héten sokat igérő munkás élete hirtelen tragikusan véget ért. *Remenyik* Károlyt mi a mienknek tudtuk. Itt végezte az akadémiát, itt volt éveken át tanársegéd, ide füzték a legbensőbb családi kötelékek, amelyek évente elhozták őt közénk s akik ismertük, mindnyájan örvendettünk a derék fiatal férfiu tisztességes haladásának, amelyet tudással s becsületes munkával ért el. Remenyik Károly bányász volt, itt lett azzá ami bányavárosunkban. Ami halottunknak tekintjük őt, s nemes munkája közben ért kora halála mélyen megrendit, lesujt mindnyájunkat. Örök pihenőre hozzánk jön, mint bányászt temetjük el őt mi bányászok és sirja fölött itt fog örködni a bányász ragaszkodás és szeretet.

Vajha ne kellene neki igy jönie hozzánk, vajha munkabirónak, erőtől duzzadónak láthatnók: ám a végzet intézkedéseivel szemben tehetetlenek vagyunk s keserű megnyugvással kivánjuk, hogy pihenj, pihenj csendesen derék bányász társunk, akit hasznos, munkád közepette ért utól a halál.

* * *

Mult kedden reggel szükszavu táviratból értesültünk, hogy Remenyik Károlyt, Herrmann Emil főbányatanácsosnak vejét, a nyitramegyei Handlován egy munkás meglőtte. Szerdán már az a szomoru hir terjedt el a városban, hogy Remenyik Károly meghalt. A szomoru hir való volt. A megrendítő esetről eddig a következőket sikerült megtudnunk.

Handlova községben nagyarányu köszénkutatás folyik és az üzem vezetésével *Remenyik* Károly főmérnököt bizták meg. A kőszéntelepek előbbi tulajdonosa, grót *Palffy* János az egész bányakezelést *Kracun* Jánosra bizta, akit a bányamunkások gyülöltek, mert rosszul bánt velük, Zsarnokoskodott minaddig, mig a salgótarjani részvénytársaság *Gyurják* Miklós bányamérnökre bizta a vezetést. Remenyik főmérnök sok jóindulatot tanusitott Kracun Jánossal szemben olyankor is, amikor fegyelmi vétséget követett el, elengedte büntetését és jóindulatilag figyelmeztette, hogy óvakodjék a munkások bántalmazásától. Kracun nem tudott belenyugodni alárendelt állásába s ugy látszik, régen készült tettének végrehajtására. Hétfőn, julius 6-án Remenyik főmérnök értesitette a bányamestert, hogy uj fegyelmi vétség miatt négy korona birsággal büntetik, s midőn fizetéséből a birságot levonták, Kracun kijelentette, hogy ha ezt neki meg nem téritik, az ügyet máskép fogja elintézni. Később *Hoffmann* igazgató, *Gyurják* bányamérnök és *Remenyik* főmérnök a Handlovától egy órányi távolságra fekvő gőzfurógéphez indultak és odaérkezvén, a szürőszita tartalmát vizsgálták. Ekőzben mintegy husz lépésnyi távolságban lévő bokorból durranás hallatszott és Remenyik főmérnök sulyosan megsebesülve terült el a földön. Kracun János tiz lépésnyi távolságból a legnagyobb nyugalommal nézte áldozatát.

A golyó a jobb váll alatt hatolt be, ahol rettenetes sebet szakitva, magával vitte a kabát és ing foszlányait is. Az orgyilkos nyugodtan visszament lakásába, bezárta az ajtókat, lefeküdt az ágyba, hatlövetű revolvert tett párnája alá puskáját ujra megtöltötte és azt is az ágy mellé állitván, várta a további fejleményeket. *Natonek* Jenő dr. handlovai körorvos, *Amon* Vilmos gyógyszerész, megállapitották, hogy a golyó nem hatolt keresztül a testen, hanem a váll fölött befuródva, a lapocka alatt a gerincbe hatolt. A munkások gyaloghintóra helyezték az áldozatot és Handlovára vitték, ahol Ámon Vilmos gyógyszertárába szállitották. Handlován aznap éppen vásár volt és a privigyei csendőrök tartózkodtak ott, kik, amidőn megtudták, hogy a gyilkos a lakására ment, azonnal elfogására indultak. Ez azonban nem ment könnyen, mert Kracun bezárkozott és lelövéssel fenyegetett mindenkit, aki közelbe mer jönni. Néhányszor ki is lőtt az ablakon, a csendőrök azonban behatoltak a szobába és elfogták a gyilkost. Kracun János a legnagyobb hidegvérüséggel beismerte tettét és nevetve mondta, hogy megfontolt szándékkal ölte meg Remenyiket és tettét a legkevésbbé sem sajnálja. Arra a kérdésre, hogy mi inditotta rettentő tettének véghezvitelére, ezt felelte:

— Meg akartam mutatni neki, hogy nemcsak az Isten van fölötte, amint ő gondolta, hanem én is itt vagyok, akinek nem lehet parancsolni. De ugy-e jól eltaláltam?

Amikor megtudta, hogy Remenyik nem halt meg, nagyot káromkodott s azt mondta:

— Pedig minden el volt készitve csak a szemem gyönge már egy kissé. De nem baj, ha nem halt most meg, akkor meg fog halni akkor, ha kiszabadulok.

A gyilkos a vizsgálóbiró előtt is bevallotta tettét és azt sem tagadta, hogy előre megfontolt szándékkal hajtotta végre.

A salgótarjáni részvénytársaságnál nagy részvétet keltett a derék, fiatal szakember szomoru esete. Handlováról külön vonaton vitették föl Budapestre, ahol a leghiresebb orvosok kezelésére bizták, a sulyosan megsérült főmérnököt. A társaság petrozsényi bányáihoz már kinevezte őt bányaigazgató helyettessé, a kinevezési okmány azonban még a Karlsbadban fürdőző *Chorin* elnöknél volt, akit sürgönyileg értesitettek a szomoru esetről s aki erre sürgősen elküldte a kinevezési okmányt, amely tényleg életben találta még a derék embert. Segiteni nem tudott az emberi tudás. *Remenyik* Károly neje és sógora *Herrmann* Miksa karjai közt szerdán este meghalt. Gyászoló családja a következő gyászjelentést adta ki.

Remenyik Károlyné Herrmann Melanie és fia Tibor az alulirott rokonság nevében is fájó alomtól megtört szivvel jelentik, hogy a forrón szeretett férj és áldott jó atya Remenyik Károly okl. bányamérnök, a salgótarjáni kőszénbánya részvénytársulat bányaigazgató helyettese rövid, de nehéz szenvedés után, folyó évi julius hó 7 én, életének 38-ik és boldog házasságának 12-ik évében jobblétre szenderült. A megboldogult hűlt tetemei, a kerepesi uti temető halottasházában julius hó 10-én délután 4 órakor elmondandó ájtatos ima után Selmecbányára fognak szállittatni és ott julius hó 11-én délután 4 órakor az ág. evangelikus sirkertben örök nyugalomra tétetni. A gyászmenet Selmecbányán délután 4 órakor indul el az Erzsébet-térről. Budapesten, 1908. évi julius hó 8-án. Remenyik Dénes, Remenyik Lajos, Remenyik Imre és Simkovits Jánosné Remenyik Paula testvérei. Herrmann Emil apósa. Herrmann Miksa és Simkovits János sógorai. Remenyik Dénesné Bohurád Mária, Remenyik Lajosné Schwartz Irma, Remenyik Imréné Millmann Gizella és Herrmann Miksáné Pécsváry Hedvig sógornői.

— **Közgyűlés.** A törvényhatósági bizottság e havi rendes közgyűlését e hó 14-én kedden délután tartja. A gyűlésen *Lits* Gyula főispán fog elnökölni.

— **Bérmálás.** A selmecbányai r. kath. esperesi kerületben a bérmálás szentségét ez év folytán *Kohl* Medárd a hercegprimás segéd püspöke fogja kiszolgáltatni és pedig a következő sorrendben: Selmecbányán szeptember hó 29-én, Bélabányán szeptember 30-án és Hegybányán október hó 1-én.

— **Köszönetnyilvánitás.** *Fekete* Lajos min. tanácsos ur száztizenöt koronát adományozott a Főiskolai Kör házalapja javára, mely jótékony adományért a házalap kezelő bizottsága ezuton is hálás köszönetet mond!

— **Kinevezések.** A m. kir. pénzügyminiszterium vezetésével megbizott miniszterelnök kinevezte: *Köhler* János pénzügyi számviszgálót a zalatnai főbányahivatal mellérendelt számvevőséghez számtanácsossá és számvevőségi főnökké és *Emődi* Géza pénzügyi számvizsgálót a körmöcbányai m. kir. pénzverő hivatal mellé rendelt számvevőséghez számtanácsossá és számvevőségi főnökké.

— **Házasság.** *Kornhauser* Samu rozsnyói kereskedő ma délután köt házasságot *Singer Gizellával* Singer Miksa szesznagykereskedő leányával. — *Szegedi* Sándor dr. ma tartja esküvőjét Nagyszécsényben *Singer Irénnel*.

— **Hadapródiskolások tanulmányutja.** A nagyváradi honvéd-hadapródiskola nyolcvan negyedéves növendéke érkezik a jövő hónap másodikán és tizenkettedikén városunkba. A növendékek harcászati tanulmányutat tesznek s városunkban egy-egy napot töltenek.

— **Vihnye-fürdő vendégei.** Vihnye-fürdőben a 3. és 4. kimutatás szerint a következő vengégek vannak:

Medzny Jánosné Abrudbánya, Benkő Lajos dr. Debrecen, Bocsák Mária Ófelfalu, König Lajosné és Mohacsek Ilona Budapest, Langhammer Vincéné Nyitra, Sándor Pálné Nyitra, Tersztyánszky Gézáné Nyitra, Somló Mór Budapest, Heitler Hugó dr.-né és 3 gyermeke Budapest, Fejes Jánosné Zselíz, Berkes Kálmánné Illi és Ida gyermekei Budapest, Levius Sándorné Pozsony, Csizsinszky Sándor neje Ernő, Edit, Kornél gyermekei Pozsony, Marczell Boris Dunaszerdahely, Pospischil Károlyné Szentendre, Láng Árpádné New-York (Amerika), Schaller Ervinné Szentendre, Linkenberg Árminné és Reichenthal N. Tapolcsány, Zilzer Henrikné Berta és Oszkár testvére Budapest, Delej György, neje és Zoltán fia Budapest, Tábory Gáborné Békéscsaba, Broniss Mária és leánya Ribén, Manheim Gusztávné és két fia Budapest, Kovács Béla és neje Budapest. Osváth Julia Budapest, Spitzer Katalin Csarnok, Steiner Regina Csevenyü, Steiner Salamonné és Jenny leánya Nyitra, Kalmár Mór Balassagyarmat, Igmándy Aladár, neje és leánya Somogynagybajom, jánoshegyi Wankovits Lajos és neje Selmecbánya, Raffay Sándorné Arad, Mihályi Józsefné Kolozsvár, Banner Gyula, neje és fia Mezőhegyes, Karikás Mihály és neje Budapest, Zeizel Teréz Németpróna, Kurbel Ilona Németpróna, Kállay Ignácné és leánya Budapest, Kormos Jakab, neje és két leánya Budapest, Soós Barnáné és két leánya Budapest, Goldstein Zelma Budapest, Isépi Zoltánné és Katalin leánya Sátoraljaujhely, özv. Zsarnay Mártonné Satoraljaujhely, Marossy Antalné Sátoraljaujhely, Dankó József és neje Mohács, özv. Fehér Sámuelné és Hajts Edit kisérője, Sopron, Priszner Gyuláné Léva, Grosz Nándorné Budapest, Preszburger Ignác és neje Budapest, Groág Vilmosné és Irén leánya Budapest, Fodor Bertalanné és Irén leánya Budapest, Schwartz Albertné Budapest, Nagy Istvánné Cegléd, Komora Györgyné Budapest, Kecskeméthyné Kubinyi Irma Mici és Ruci leányai Lakács, ifj. Jaksits Mihályné Érsekujvár, Kramer Samuné és Dezső fia Buda-

pest, Sándor Pál Nyitra, ifj. Sándor Pál Nyitra, Schlesinger Mórné Gémes.

— **Ezüst menyegző.** *Becska* Ferenc m. kir. ácsmester és városi tizedes e hó 8-án tartotta házasságának 25-ik évfordulóját. Az egyházi ünnepély a hegybányai r. kath. plébániai templomban folyt le s *Litassy* János ker. esperes és plébános végezte azt. Ez alkalommal szívre ható beszédet intézett a jubiláns párhoz és gyermekeihez s ezután megáldotta a huszonöt éves házasokat.

— **Ujltás a gyógyszertárakban.** A helybeli gyógyszerészek közös kérelme folytán a főkapitány megengedte, hogy a gyógyszertárakat ezentul vasárnap délutánonkint felváltva 1 órától 8 óráig este zárva tarthassák; ugy hogy a közönség gyógyszer szükségletét azért beszerezheti. Ma délután a felső gyógyszertár van zárva este 8 óráig.

— **Névváltoztatás.** Beer Zsigmond, István, Tivadar, Zoltán, Árpád és Imre selmecbányai lakósok családi nevüket belügyminiszteri engedélylyel *Berkes* re változtatták.

— **Egyesületi közgyülés.** A Selmecbánya-Rónai Általános Temetkezési és Segélyző-Egyesület mult vasárnap délelőtt tartotta meg évi rendes közgyülését *Szép* Gábor elnöklete mellett. A gyülésen a tagok igen szép számban vettek részt s az a legnagyobb redben folyt le. Az elnöki jelentések tudomásul vétele után elnökké *Tuka* Antalt, jegyzővé *Laun* Károlyt, ellenőrré *Szpiskó* Mihályt választották meg. A közgyülés ezután jegyzőkönyvi köszönetet szavazott Szép Gábor volt elnöknek, aki humánus egyesületet megállapitotta és tizenhárom éven át nagy önzetlenséggel vezette.

— **Nyaralók a Felsőrónán.** Felsőrónára eddig a következő nyaralók érkeztek: özv. Schankehank Károlyné főv. posta- és távirda kezelő, Schmidt Gizella székesfővárosi polg. iskola tanitónő, Osztrider Györgyné magánzó Irénke leánynyal Eger, Madáchy Istvánné főgimnáziumi tanárnő Budapest, Csengery Lenke székesfővárosi tanitónő, özv. Jeszenovai Csaplovich Pálné magánzó Budapest, Nagy Sándor nejével állami nyugdijas, nyug. müegyetemi könyvtár őr Budapest, özv. Schmidt Istvánné háztulajdonos Budapest, Schmidt Árpád nejével fővárosi pénztárnok, özv. Berczy Jánosné magánzó Budapest, Makutz Vilma magánzó Budapest, Schuszter Károlyné 1 gyermekkel Budapest Dérer Mihályné főbányatanácsos neje 1 fiu 2 leánynyal Budapest, Detre László pénzügyi titkár nejével és 2 gyermekkel Budapest, Wahlner Aladár miniszteri tanácsos neje 3 leány és 1 fiával Budapest, Kazics Péter ny. m. tanácsos nejével és 3 leánynyal Budapest, Muszka Julia szobaleány Budapest, Balázsy Imre kir. bányamérnök nejével 4 gyermekkel.

— **Elégett gyermek.** *Skripecz* Ignác cipőgyári munkásnak *Antal* nevü nyolc éves és *Ottilia* nevü hat éves gyermekei a mult hétfőn otthon petroleumhoz jutottak s azzal játszani kezdettek. Leöntöttek vele egy ládát s azt a kis fiu meggyujtotta. A nagy lángtól tüzet fogott a kis leány ruhája, meggyuladt s mivel senki nem volt aki segithetett volna, a szerencsétlen gyermek összeégett. Sulyosan sebesülten szállitották be a kórházba, ahol egy napi kinlódás után meghalt. Megindult a vizsgálat az irant, hogy nem terheli-e valakit mulasztás a szerencsétlen gyermek szörnyű halálért.

— **A temetők rendezése.** *Binder* Antel törvényhetőségi bizottsági tag a városi temetők uj gondnoka erélyes kézzel fogott hozzá az elhanyagolt temetők rendezéséhez. A temetőkben igen sok a vad bokor, nagy fa, amelyek benőtték az utakat, rontják a siremlékeket és egyuttal disztelenitik a temetőket is. E bokrokat, fákat el kell távolitani. Ezért a gondok folkérésére hivatalos felhivást intézett a főkapitány, hogy mindazok, akik e fákat hozzátartozóik sirja mellett megtartani óhajtják e szándékukat e hó végéig jelentsék be Binder Antal temetőgondnoknál s intézkedjenek a fáknak rendbe hozatala iránt, mivel ellenesetben e fákat a gondnok kivágatja.

— **A vidéki városok érdekében.** A vidéki városok által meginditott mozgalom, ugylátszik mégis csak eredménynyel fog járni. A kormány foglalkozik már a vidéki városok segitésének kérdésével s Wekerle Sándor dr. pénzügyminiszter a közelmultban a szeszadóreform tárgyalásainak során több izben kijelentette, hogy a reform után befolyó jövedelem egyrészét a vidéki várok segitésére szánta. A városi képviselők épen a városok felhivására szintén komolyan foglalkoznak már a városok érdekeivel s a megalakult nagybizottságnak egyik kisebb bizottsága, a háztartási bizottság e hó másodikán ülést tartott, amelyen a kormány részéről Wekerle Sándor miniszter elnök és a belügyminiszter képviseletében Hartl Sándor belügyminiszteri tanácsos jelent meg. Az albizottság elfogadott egy tervezetet a városok segitéséről és ezt a tervezetet a teljes ülés elé terjeszti. Az értekezleten, amelynek jegyzője Szász József volt, Holló Lajos tett előterjesztést arról, hogy a városok segitését két részre kell osztani. Ideiglenes intézkedésekre van elsőben szükség, s azután az állandó szabályozásra. Szükségesnek tartja, hogy ebben az évben az összes városi tisztviselők fizetés és lakásbérilletményének szabályzatát sürgősen elkészitsék és fedezetlen összeget az állam a városok rendelkezésére bocsássa. Az állandó szabályozás dolgában a következő szempontok figyelembe vételét ajánlja: 1. A kormány által is bejelentett terv alapján a városok határterületeiben fekvő összes birtokterületeket egyforma adóztatás alá kell vonni, ennek következtében minden eddigi pótadófizetés alól való mentességet és kedvezést meg kell szüntetni, sőt a helyes területi arrondirozást a vármegyék eddigi területeinek éxintetlenül hagyása mellett, minden tekintetben keresztül kell vinni. 2. A városoknak fix összegben állami segitést kell adni, amelyet a regalé kártalanitási összegek betudásával évi 8—10 millió koronára preliminál. Ez az összeg az egyes városok háztartási segitésére aránylagosan volna szétosztandó, olyképpen, hogy a kormány által megállapitott segitési összegek ujabb törvényhozási intézkedés nélkül többé leszállithatók nem lennének. Az egyes városok részéről megállapitott hozzájárulási összegeket a városok hónaponkint egyenlő részletekben önmaguk szállitanák be az állami adóbevételekből a városi háztartási pénztárba. A városok javára megállapitandó évi segités az egyes városok között az illető városok teherviselési képességének kulturális viszonyainak figyelembe vételével volna megállapitandó. 3. Szükségesnek találja a vagyonátruházási illetékekhez törvényhozási uton 1 százalékos városi pótadónak a megállapitását: és ezt az összeget a kir. adóhivatalok által bevételezve a városi pénztárakba kell beszállitani. 4. Szükségesnek tartja, hogy törvényhozási uton a városoknak külön bevételi forrásokat szerezzenek. Igy különös fontossággal bir városi üzemeknek, községi takarékpénztáraknak a létesitése, amelyek a városok bevételeit gyarapitanák. Végül 5. kivánatosnak tartja, hogy az állami hozzájárulási összegből és a vagyonátruházási illetékből egyharmadrészt kiszakitsanak és mint városrendezési alapot kezeljék. Ebből az alapból a belügyminiszternek különös felügyelete alatt városrendezési alapot kezeljék. Ebből az alapból a belügyminiszternek különös felügyelete alatt városrendezési kiadásokat, vizvezetéki, csatornázási beruházásokat és más nagyobb alkotásokat fedeznének. Csizmazia Endre előterjesztette a soproni városi közgyülésnek azt a javaslatát, hogy a városok minden jövedelme, bármely forrásból származik, mentes legyen a jövedelmi adó alól s hogy a házbéradó szállittassék le és a házbért a házosztályadót egyesitsék. Szász József kivánja a klikkek megszüntetése végett a virilizmus eltörlését s a kulturintézményeknek és közhivatalnokoknak a városokban való hagyását és fejlesztését. Kivánja a miniszteri felügyelet szigoritását, hogy a rövidlátó, avagy vétkes gazdálkodás megszünjék. Halász Lajos a gyors segitést rendkivül sürgősnek tartja. A fogyasztási adók egyrészének átengedése aránytalanságokat okozna, ezért helyesebbnek tartja a segitésnek fix összegben való megállapitását, de ugy, hogy az ne függjön mindig a belügyminiszter utalványozástól. Wekerle Sándor miniszterelnök: A városok dotációját közöltünk állapotai megokolttá teszik, mert kétségtelenül sulyos helyzetben vannak a városok. O ugy igyekszik segiteni, hogy bizonyos terheket levesz a községekről. A városok részére sokalja a tiz milliót és sok helyen drágálja az administrációt. A bizottság állásfoglalásához képest tanulmányokat fog végeztetni s a belügyminiszterrel együtt fogja a tanulmányok eredményéhez képest javaslatát megtenni. Hartl Sándor, Petrogally Oszkár és Vizy Ferenc fölszólalásai után a bizottság Holló Lajos és Wekerle miniszterelnök előterjesztését magáévá tette és ily irányban fog jelentést tenni a plenáris ülésnek.

— **Térzene.** E hó 12-én délután négy órától hét óráig a bányászzenekar térzenét ad a Felsőrónán. A zenekart *Cziczka* Sándor karnagy fogja vezetni.

— **Torokgyik.** A városban roszhiszemüleg terjesztett ama hireszteléssel szemben, hogy városunkban egyre terjed a torokgyik, a difteria, a közönség megnyugtatása céljából megbizható adatok alapján közöljük, hogy eddig három megbetedés fordult elő s a betegség eddig éppen nem terjed s a hatóság mindent megtesz, hogy ne is terjedjen.

— **Eső.** A majdnem két hónapig tartott nagy szárazság után végre a mult hét péntek napján volt egy kis eső, amely jótékony hatással volt a kiaszó növényzetre. Az eső meglehetősen lehütötte a levegőt.

— **Himlőoltás.** *Tandlich* Ignác dr. t. főorvos ma délután három órakor a városi kórházban himlő ellen ojt be. Ma az I. és II. negyedben lakó gyermekek kerülnek sorra.

— **Szobrászat.** *Tornya* Zsigmond erdélyi születésű hazánkfia, ki a bajor királyi szobrászati akademiát kiváló sikerrel végezte, jelenleg városunkban időzik. Szobrokat mintáz terakotta és viaszból, gránit és márványkő kifaragásra. Ez idő szerint két igen sikerült szobrot mintázott. Az egyik Grohmann Jenő boldogult neje, a másik Urbán Antal 3 éves leánykája, kit természet után igen sikerülten eltalált. Mindkettőnél az izmok kidomboritása, az érzésnek kifejezése a mű alakrajzával meglepő összhangban áll. E két szobormintát a művész fölkérésünkre a jövő héten Joerges Ágost kirakatába kiállitja. Ezért őt, mint jeles szobrász kazánkfiát melegen ajánljuk városunk müvelt közönségének jóakaró figyelmébe. A művész a budapesti őszi tárlatig városunkban szándékszik tartózkodni.

— **Villámcsapás.** E hó 9--én Gyökös községben a villám *Chovan* János és özv. *Brigantné* házát fölgyujtotta. Emberéletben nem esett kár, huszunkét szekér széna megégett. Az épületek biztositva voltak.

— **A m. kir. postahivatal** értesiti az utazó közönséget, hogy a podgyászbiztositás *Márton* Ignác posta- és távirda altisztnél is eszközölhete.

— **A gyermekhalandóság a nyári hónapokban** éri el tetőpontját, mivel ilyenkor szokott a friss tehéntej leggyakrabban megártani a gyermekeknek, s idézi elő az u. n. nyári hasmenéseket, melyeknek évenként 60,000 gyermek esik áldozatul Magyarországon. E veszélyt elkerülendő legajánlatosabb a friss tejet teljesen megvonni a gyermektől és azt, az ez esetekben legmegbizhatóbbnak bizonyult *Nestlé*-féle gyermektápliszttel táplálni. Ez a régbevált szer tiszta alpesi tejet tartalmaz és vizzel felfőzve, egy jóizü és minden gyermek által kedvelt tökéletes gyermektápszert nyujt, elháritja és megszünteti a hasmenést és elősegiti az izmok és csontok fejlődését.

Természetes, ezüst üstben mindenkor frissen befőzött kiváló finom

málnaszörpöt

szállit

Gessler Siegfried

csász. és kir. udvari szállitó és Ő csász. és kir. Fensége József Főherc g kamarai szállitója

Kőbánya.

Vihnye-fürdő, 1908. VII/1 0

Kedves Szerkesztő Uram!

A minap irt levelemet drága anyósom nem találta eléggé udvariasnak, s mint válaszában irja, nélkülözte benne azt a köteles tiszteletet, a mely minden jól nevelt anyósnak hivataltól kijár.

A közöttünk ilyen mód a megfeszült viszonyra való tekintettel diszkrét leveleimet nem közölhetem tovább, hanem inkább neked irom meg közlendőimet mindaddig, a mig a közeli viszontlátásból való félelem ki nem békit az anyósommal.

Az Úristen kegyelméből nyakig bundában járunk és a vihnyei tó teljesen befagyott? — A vendéglőben össze

mentek az adagok s ha az átázott talajon tipegő hölgyek egy kis «bakapromenadeot» nem rögtönöznének, oda volna az itteni fürdőzés egész poezise.

Alig várjuk a napot! Azonközben nagy gondokban fogunk a fejünk. Az asszonyok, leányok táncolni akarnak, a mi nagyságos uraink házas szenvedő alanyoknak ugyan nem egészen érthető gyönyörűség [táncoltatnak eleget bennünket az egész esztendőben], hanem azért kénytelenek vagyunk kötélnek állni.

Rendezünk tehát mulatságot e hó 18-án, hanem hogy legalább némileg elrontsuk a napot: műkedvelői előadást is tartunk.

Én bemutatom a vihnyei fürdőző közönséget Önmagának egy felolvasás keretében és erre való tekintettel már rendőri fedezetet is kértem. Lesz zongora, ének, hegedű, monológ, élőkép és sok más gyönyörűség, hogy az Isten bocsássa meg.

Halljuk, hogy a selmeci akademikusok egész expeditiót küldenek Vihnyére, pedig jó lesz vigyázni, mert annyi itt a szép asszony és leány, hogy hirmondónak sem kerül vissza akademikus Selmecre az examenre.

A mióta a főispán itt időzik, a megdrótozott gólya is uj életre ébred és hogy kikottyantottuk a vihnyei gyógyvíz hatását, szörnyű módon megszaporodott a concurrentia és a nagy kinálat folytán úgy lement a férfiak cursusa, hogy már-már parin alul — kellünk, ha kellünk.

Az új házasok vaggonszámra érkeznek a fürdőbe és úgy hallom, hogy a közös fürdők törpéi elseje óta «ikreket» tartanak a karjaikban.

Balogh Laci barátunk is szomoruan sínyli a férfiak concurrentiáját, váltig panaszkodva, hogy ilyen módon Budapesten is elfogynak a «cremondi hegedűsök» . . .

A «tenyészpályán» vigan pűrölik a labdát, s szövődnek szaporán kicsike regények, a melyek ki tudja? — partienál kezdődnek s partieval végződnek.

A theoretikusokat idekünn most «titkárnak» hivják, s a szép asszonyok mindjobban felkapják a divatot, hogy ilyen szolgálattévő kamarásokat engageáljanak. «Még az én 10 éves nagyreményű csemetém is sikerrel pályázott.»

Mi titkos hűnösök egyelőre tartalékban vagyunk s várjuk a jó szerencsét, a mely a mi számunkra érleli a szőlőt, csak aztán nagyon magasra ne akassza.

A szerelmetes hitvesem lágyan alussza az álmát; délutáni siestát tartva; miközben én Neked referálok hűségesen magasabb ellenőrzés nélkül; állandó félelemben, hogy idő előtt talál a nyakamba szakadni a házi áldás.

Odalennről az ablakom alól kellemes muzsikát hallok; a polgármester hácsi csörgeti a zsebében a koronákat, a melyek magasztos hivatást teljesítenek, ezeket szóktuk a délutáni partiknál «mindketten» megnyerni, a háborgó hitvesek megnyugtató gyönyörűségére.

A nagyratörő csemetém, a kinél a magyar iparnak jelkesebb támogatója nincsen, éppen e pillanatban is éktelen lármával hivja fel a közfigyelmet a két hét óta már tizedik pár szakadt cipőre és vagy hatodik csődbe jutott szalmakalapra, s mert erre a reclámra a kedves hitvesem is kezd életre térni, sietek menekülni a kitörni készülő házi gyönyörűség elől, inkább a fiamnak juttatom a magam részét is keresztény felebaráti szeretettel.

A melyhez hasonló jókat kivánva Neked is, a legközelebbi hiradásig szeretettel üdvözöl

öreg bajtársad
Delej György.

NYILT-TÉR.

E rovat alatt közlöttekért nem felelős a szerk.

Nyers Bastselyem egy teljes ruhához 11 frt 25 krtól 43 frt 25 krig. — Porto- és vámmentesen házhoz szállítva. Minták — nagy választékban — postafordulattal küldetnek. Henneberg selyemgyára Zürich. 5

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR
Enyhe, oldó háziszer mindazoknak, kik emésztési zavarokban és az ülő életmód egyéb következményeiben szenvednek.
Egy eredeti doboz ára 2 K.
Vidéki gyógyszertárakban kérjük Moll készítményeit.
MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ
Fájdalom csillapító és erősitő Bedörzsölés, elismert, régi jó hírnevű háziszer szaggatás és háléstül származó mindennemű betegségek ellen.
MOLL'S Franzbranntwein und Salz
Eredeti üveg ára K 1·90
Kapható minden gyógyszertárban és drogériában.
Főszétküldési hely MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udv. szállító, Bécs, I. Tuchlauben 9

SELMEC- ÉS BÉLABÁNYA SZ. KIR. VÁROS

HIVATALOS KÖZLEMENYEI.

61·942 számhoz.
24. 1908. H. M. M. kir. honvédelmi miniszter.

Pályázati hirdetmény.

Gróf Reichenbach-Lessonitz Vilmos által rokkant tengerészek segélyezésére létesitett alapitványra.

A trieszti cs. és kir. tengerész kerületi parancsnokság pályázatot hirdet a fentnevezett alapitvány jövedelméből 1908. évi január hó 1-től számitandólag adományozandó egy évi 200 korona segélydij élvezetével járó alapitványi helyre.

Ezen alapitványra első sorban az 1864-ik évi május 9-iki helgolandi tengeri ütközetben rokkanttá vált tisztek, valamint az ugyanezen alkalommal elesett tisztek özvegyei és árvái, ilyenek hiányában valamely későbbi tengeri ütközetben rokkanttá vált tisztek, illetőleg ezek özvegyei és árvái birnak igénynyel.

Felhivatnak tehát az igényjogosultak, hogy a szükséges igazoló okmányokkal felszerelt pályázati folyamodványaikat folyó évi augusztus hó 15-éig a trieszti cs. és kir. tengerész kerületi parancsnoksággal nyujtsák be.

A folyamodó szegénységi, vagy helyhatósági bizonyitványnyal tartozik igazolni, hogy vagyontalan szegény és segélyre szorul.

A fenti határidőn tul elkésve beérkező folyamodványok nem vétetnek figyelembe.

HIRDETÉSEK.

1117/908. tkv. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A selmecbányai kir. járásbiróság mint telekkönyvi katóság közhirré teszi, hogy özv. Hancsok Imréné sz. Luszczek Sztaniszlavának Baris János és neje sz. Szlezák Mária elleni végrehajtási ügyében az ipolysági kir. törvényszék területköréhez tartozó selmecbányai kir. járásbiróság területén Selmecbányán fekvő a selmecbányai 287. tjkvben 331. hrsz. a. felvett s B 5. t. a. Neuschl Anna nevére 1/4, B. 8—9. t. a. Baris János és neje sz. Szlezák Mária nevére 3/4-ed részben irt ingatlanságra s azon épült 76/II. összeirási sz. házra és kertre az Uj-uton megállapitott kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanság az **1908. évi aug. hó 17-ik napjának d. e. 10 órakor** Selmecbányán a kir. jbiróság hivatalos helyiségeinek I-ső sz. szobájában megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanság kikiáltási árának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni.

Selmecbánya, 1908. május hó 31-én.

Liha Antal
kir. jár sbiró.

Ön jó étvágyat kap a KAISER Fodormenta-Karamelák használatánál.
Orvosilag kipróbálva és ajánlva!
Emésztési zavaroknál, étvágytalansággal, gyomorfájással stb. nélkülözhetetlen. Üditő és étkezési szer.
20 és 40 filléres csomagban.
Kapható MÁRKUS M. cukrászdájában.

Hirdetések felvétetnek — e lap — kiadó-hivatalában.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotban szenved, kérjen iratott, ingyen és bérmentve kapható a szabd. hattyú gyógyszertár által Majna Frankfurt.

Vendéglő és tekepálya megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy folyó hó 19-én (vasárnap) Schöpfer-tároó mellett lévő saját házamban

cigányzenével egybekötött

vendéglő és tekepálya megnyitást

tartok. Kitünő ételekről és italokról, előzékeny és pontos kiszolgálásról gondoskodom.

Kérve a nagyrabecsült támogatást, vagyok

telies tisztelettel
Pázmán Gyula
vendéglős.

Hodrusbányan

Tisztasága **30.000** koronával szavatoltatik.

A konyhában és házban
mindent, ami egyáltalában mosható és tisztitható, csakis
Schicht szarvasszappanával
tisztitsunk. E szappan évtizedeken át folytatott beható és lelkiismeretes tanulmányozásnak eredménye. Mosóereje rendkivüli, szavatolt tiszta és ment minden káros keveréktől. Gond nélkül használható tehát minden tisztitási célra, még ott is, hol közönséges szappan felmondja a szolgálatot vagy különös gondosság szükségeltetik.

Nádparipa-

Liliomtejszappan.

A bőr legenyhébb szappana.

Mielőtt
személy-, jelzálog- vagy épitési
kölcsön
iránt intézkednék,
kérjen dijtalanul prospektust.
MELLER L. EGYED
BUDAPEST, IX. Lónyai-utca 7.
Interurban telefon: 46—31.

MÁRKUS M.
CUKRÁSZATA
SELMECBÁNYÁN
DEÁK FERENC-UTCA 7/I. SAJÁT HÁZ.

Értesiti a nagyérdemü közönséget, hogy *folyó évi május hó elejétől* kezdve naponta frissen készült többféle fagylalt, parfeut, jegeskávé és csokoládé kapható; valamint szives megrendeléseit kéri az alak fagylaltok és parfetekre, melyek müvészies kivitelben jutányos árak mellett szállittatnak.

ALAPITTATOTT
1830.

LICHTER ADOLF Selmecbánya Akadémia-utca 86. számu emeletes háza, (német templom átellenében) mely áll: földszinten két szoba, egy üzlethelyiség, 1 konyha, 2 kis mellékhelyiség; az emeleten három szoba (egyik alkovval), egy előszoba, 1 éléskamra, pince, 2 padlás, épitett fáskamra, mosókonyha, udvar, (nagyon jó egészséges ivóvizzel ellátott kút) kerttel együtt

szabadkézből jutányos áron eladó.

Tőke nem sok szükségeltetik hozzá.

Bővebb felvilágositást a tulajdonosnál.

Kiadó lakás. Alsó Rózsa-utca 74. sz. Linder-féle házban egy nagy emeleti utcai lakás, mely négy szoba, konyha, élés- és fáskamrából áll, kiadó.

Pályázati hirdetmény.

A „M. kir. Bányászati és Erdészeti Főiskolai Ifjusági Kör" pályázatot hirdet a megüresedett köri vendéglősi állásra, mely állással a szolgai teendők ellátása is egybe van kötve.

A pályázatok legkésőbb julius hó 15-ig nyujtandókbe a „Főiskolai Ifjusági Kör" főtitkári hivatalánál. A határidőn tul beérkezett pályázatok figyelembe nem vétetnek.

Az állást elnyerő pályázóval megkötendő szerződés a körben naponta 6—7-ig megtekinthető s ugyanakkor annak feltételeiről bővebb informatis szerezhető.

Az állás október hó 1-ével foglalandó el.

Selmecbánya, 1908. junius 3-án.

Pető János, elnök. **Zemanek György**, főtitkár.

Értesités.

Tisztelettel kozom a nagyérdemü közönség becses tudomására, hogy a Szentháromság-téren lévő

Bogya-féle házat megvettem

és annak eddigi földszinti vendéglői helyiségeit átalakitva, abban uj vendéglőt rendeztem be, amelyben kitünő magyar ételek, saját termésü valódi egri boraim, mindig friss csapolásu sör, előzékeny kiszolgálás és jutányos árak által iparkodni fogok t. vendégeimnek teljes megelégedését kiérdemelhetni.

Saját termésü egri siller és fehér borcimat nagyban is árusitom. Jelenleg kimérek egri sillert 92 fillérért és fehér bort 100 fillérért.

Mély tisztelettel kérve a szives pártfogást, vagyok

alázatos szolgája

Selmecbánya, 1908. julius havában

Gaál Miklós,
háztulajdonos és vendéglős.

Zacherlin

mint felülmulhatlan „rovarirtó" hathatósan segit.

Csakis palackokban kérje!

A tisztességes becsületes kereskedő éberen ügyel arra, hogy ha vevője utolérhetetlen hatásánál fogva közismert „ZACHERLINT" kér, ne akaszszon nyakába megtévesztő surrogatumot.

Sajnos azonban vannak másféle kereskedők is.

Ennélfogva mindenkit a ki valódi Zacherlint akar venni, nyomatékosan figyelmeztetünk, hogy utánzatoktól, melyek utóbbi időben megtévesztően hasonló üvegekben forgalomba kerülnek, az által óvakodjék, hogy pontosan ügyeljék a «Zacherlin» névre.

Nyomatott Joerges Ágost özv. és fia könyvnyomdájában Selmecbányán, 1908